

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
กรณีศึกษา : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัย
แบบผสมวิธี (Mixed Methodology) โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์
(Appreciation Influence Control : AIC) มีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยมีองค์ประกอบหลักอยู่ 2 ระยะ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน
ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ปกครอง
เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 49 คน และคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตบริการศูนย์ 6 แห่งๆ
ละ 3 คน จำนวน 18 คน รวมทั้งหมดจำนวน 67 คน

ระยะที่ 2 ผลพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้าน โนนศิลาอาสน์กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้าน โนนศิลาอาสน์ จำนวน 9 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย มีองค์ประกอบหลักอยู่ 2 ระยะ คือ
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของ

คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านโนนศิลาอาสน์

ระยะที่ 2 ผลพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านโนนศิลาอาสน์

วิธีดำเนินการวิจัยทั้ง 2 ระยะนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอรายละเอียด ดังนี้

1. ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ รายละเอียดวิธีดำเนินการนำเสนอ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 49 คน และคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตบริการศูนย์ 6 แห่งๆ ละ 3 คน จำนวน 18 คน รวมรวมทั้งหมด จำนวน 67 คน

1.3 วิธีดำเนินการ

1.3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์ฯ

1.3.2 วิเคราะห์ สังเคราะห์ มาตรฐานการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำหรับการประเมินของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ 1) มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในมาตรฐานที่ 4 และ 2) มาตรฐานการประเมินศูนย์พัฒนา เด็กเล็กน่ายู่ ในมาตรฐาน 6

1.3.3 สร้างเครื่องมือวิจัยโดยอาศัยกรอบหรือเป้าหมายที่ผู้วิจัยประยุกต์ขึ้น ซึ่งได้เครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และกรรมการหมู่บ้านในเขตบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.3.4 นำเครื่องมือวิจัยเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเบื้องต้นก่อนนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

1.3.5 หากคุณภาพของเครื่องมือโดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่

1) ว่าที่ ร.ต. ผศ.ดร.อรัญ ชูยกระเดื่อง ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สำเร็จการศึกษา การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (กศ.ด.) สาขาวิจัย และประเมินผลการศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา ภาษาสถิติ การวัดผลและประเมินผล

2) ดร.ไพศาล วรรณคำ ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 7 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สำเร็จการศึกษา การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (กศ.ด.) สาขาวิจัยและประเมินผล การศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดผลและประเมินผล

3) นายปรเมษฐ์ ไผ่ฤทธิ์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาบริหารศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหาและภาษา

ได้ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือ ทั้งฉบับจากการวิเคราะห์ ข้อมูล และหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ของสมนึก ภัททิยธนี (2546 : 220) พบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับ เครื่องมือที่จะใช้ศึกษาตามที่ผู้วิจัยเสนอ

1.3.6 ปรีกษากรรมการวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัย

1.3.7 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์และนำเสนอให้กรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบความเรียบร้อยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.3.8 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือวิจัย ฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อได้ ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในระยะที่ 1

1.3.9 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทำการแปลผล

1.3.10 สรุปผล

1.4 ผลที่ได้รับ ได้ข้อมูล สภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงานการมีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ระยะที่ 2 พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ รายละเอียดวิธีดำเนินการนำเสนอ ดังนี้

2.1 วัดดูประสงค์ เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่าง สร้างสรรค์ หรือ เทคนิค AIC ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop)

2.2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ จำนวน 9 คน

2.3 วิธีดำเนินการ

2.3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามขั้นตอนของการทำวิจัยครั้งนี้

2.3.2 ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสร้างความรู้ สร้างแนวการพัฒนา สร้างแนวปฏิบัติและการนำสู่การปฏิบัติของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ มีขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนการสร้างความรู้ (Appreciation : A) ได้แก่

A1 : การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้าน โนนศิลาอาสน์

1. ผู้วิจัยได้ชี้แจงเหตุผล ทำความเข้าใจกับการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ตามข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 โดยรวบรวมประเด็นลำดับความสำคัญเสนอให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. ผู้วิจัย ได้เชิญ นายโชคดี แก้วเกตุคำ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 7 สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคำเหมือดแก้ว อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มาเป็นวิทยากร บรรยายเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยหยิบยกสภาพและสถานการณ์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมมองเห็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุม แบ่งกลุ่มเพื่อนำเสนอความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมตามแนวคิดของตนเอง ด้วยการวาดภาพองค์ความรู้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่ม ข้อ 2.1 ตามขั้นตอนการสร้างแนวความรู้ เป็นตัวกำหนดประเด็นในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม ดังนี้

3.1 กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารฯ

3.2 กลุ่มชุมชน ได้แก่ ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนประชาคม

3.3 กลุ่มศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บุคลากรทางการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

4. หลังจากที่ผู้เข้าร่วมประชุมได้วาดภาพเสร็จเรียบร้อยแล้ว วิทยากรได้ให้แต่ละกลุ่ม นำเสนอภาพและแสดงความคิดเห็นที่กลุ่มตนเองได้วาดขึ้น

5. วิทยากรได้รวบรวมแนวคิดของผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละกลุ่ม

A2 : การกำหนดอนาคตหรือวิสัยทัศน์ อันเป็นภาพพึงประสงค์ในการพัฒนาว่าต้องการอย่างไร

1. วิทยากร ทบทวนการพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวคิดของผู้เข้าร่วมประชุมฟังอีกครั้ง เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมให้ชัดเจนขึ้น

2. วิทยากรให้ผู้เข้าร่วมประชุม วาดภาพสิ่งที่ต้องการเห็นหรือต้องการให้เกิดการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ตามแนวคิดของผู้เข้าร่วมประชุมเองภายในกลุ่ม และส่งตัวแทนมานำเสนอ

3. วิทยากรได้รวบรวมแนวคิดของผู้เข้าร่วมประชุม รวบรวม การพัฒนาการมีส่วนร่วม โดยก่อเกิดวิสัยทัศน์หรือทิศทางที่จะพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.3.3 ขั้นตอนการสร้างแนวการพัฒนา (Influence : I)

II : การคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมในกิจกรรม โครงการที่จะทำ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามภาพพึงประสงค์

1. วิทยากรทบทวนถึงวิสัยทัศน์ร่วมจากขั้นตอนที่ผ่านมา และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมก่อเกิดแนวคิดเป็นของตนเองในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนาการมีส่วนร่วม โดยมีเป้าหมายในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น

2. วิทยากร ให้กลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละกลุ่มเขียนแนวทาง กิจกรรม ลักษณะ โครงการที่ใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมลงบนแผ่นกระดาษ เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการร่วมปฏิบัติและคาดว่า จะได้จะเกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่ม ข้อ 2.2 ตามขั้นตอนการสร้างแนวทางการพัฒนา เป็นตัวกำหนดประเด็น โดยให้แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม

แล้วส่งตัวแทนมานำเสนอในที่ประชุม

3. ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละกลุ่มนำเสนอแนวทาง โดยชี้แจงเหตุผล ความจำเป็นและประโยชน์ของกิจกรรม/โครงการที่ตนเองมีความคิดเห็นจากภายในกลุ่ม จากนั้นรวบรวมข้อเสนอจัดเป็นหมวดหมู่ โดยต้องเป็นแนวทางที่กลุ่มเห็นพ้องต้องกันเสนอเป็นของกลุ่ม

4. วิทยากรได้สอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้เข้าร่วมประชุม แล้ว จึงช่วยกันรวบรวมสรุปแนวทางในการจัดกิจกรรมหรือโครงการ ให้เห็นเป็นอันเดียวกัน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้ปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการนั้น

12 : การจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม/โครงการ คือ

1. พิจารณาแนวทาง กิจกรรม/โครงการแต่ละข้อ โดยจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการสนับสนุนจากคน องค์กรใดที่เห็นว่าสำคัญและควรคำนึงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรม/โครงการนั้นด้วย

2. วิทยากรและผู้เข้าร่วมประชุมช่วยกันคัดเลือกกิจกรรมไว้เป็นประเภท โดยรวมกิจกรรมที่เหมือนกันไว้ด้วยกัน และแบ่งประเภทของกิจกรรมไว้ ดังนี้

2.1 กิจกรรมที่คณะกรรมการฯ ทำได้เอง

2.2 กิจกรรมที่ต้องร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรในท้องถิ่น

2.3 กิจกรรมที่ขอความร่วมมือจากองค์กรนอกท้องถิ่น

3. เมื่อได้ช่วยกันแยกประเภทแล้ว ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละคนพิจารณาว่าหากมีทรัพยากรจำกัด จะเลือกโครงการใดที่คิดว่าสำคัญที่สุด 1 - 3 กิจกรรม โดยเขียนลำดับบนกระดาษแล้วรวมคะแนนกิจกรรมที่ได้คะแนนมากที่สุดให้เป็นอันดับหนึ่ง

2.3.4 ขั้นตอนการสร้างแนวปฏิบัติ (Control : C)

C1 : เลือกแนวทางหรือกิจกรรมที่จะทำ

1. กิจกรรมที่ผู้เข้าประชุมสามารถทำได้เองโดยตัดสินใจเลือกที่จะทำ โดยลงชื่อในกระดาษของแต่ละกิจกรรม แบ่งกลุ่มย่อยตามกิจกรรมที่ลงชื่อไว้ หรือ

2. กิจกรรมที่ต้องทำร่วมกับองค์กรอื่นๆ ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันเสนอ มอบหมายให้บุคคลหรือกลุ่มใด ไปดำเนินการประสาน ติดตาม หรือยื่นข้อเสนอ

C2 : ทำแผนปฏิบัติการ

1. จัดทำแผนปฏิบัติการของผู้เข้าร่วมประชุม โดยใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่มข้อ 2.3 ตามขั้นตอนการสร้างแนวทางปฏิบัติ เป็นตัวกำหนดประเด็น โดยให้แต่ละกลุ่ม

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม นำแนวทางกิจกรรมต่างๆ ที่จำแนกกลุ่มไว้แล้วมาทำแผนปฏิบัติการ โดยตอบคำถาม ดังนี้

- Q ทำอะไร (ชื่อโครงการ)
  - Q ทำแล้วได้อะไร (ผลที่คาดว่าจะได้รับหรือเกิดขึ้น)
  - Q ทำอย่างไร (วิธีดำเนินการ)
  - Q ทำที่ไหน (สถานที่ที่จะดำเนินการ)
  - Q ทำเมื่อไหร่ (วัน เวลาที่จะดำเนินการ)
  - Q ใครรับผิดชอบ (ผู้ดูแล)
  - Q ใครบ้างจะช่วยทำ (ลงชื่อ)
  - Q ใครเป็นผู้ปฏิบัติตามกิจกรรม (คณะกรรมการศูนย์ฯ)
  - Q ต้องใช้ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณเท่าไร
2. กิจกรรมที่ต้องขอความร่วมมือสนับสนุนจากองค์กรอื่น ดังนี้
- Q ทำอะไร (ชื่อโครงการ)
  - Q ทำแล้วได้อะไร (ผลที่คาดว่าจะได้รับ/เกิดขึ้น)
  - Q ประสานงานกับหน่วยงานใด ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร
  - Q ใครเป็นผู้ประสานงานและติดตามความก้าวหน้า

C3 : เสนอแผนปฏิบัติการ

1. นำเสนอรายละเอียดของกิจกรรม
2. อภิปรายเพิ่มเติมและตกลงดำเนินงาน กำหนดวัน เวลา สถานที่
- 2.4 ^{ขั้น}นำสู่การปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติกิจกรรม/โครงการที่ร่วมมือกันทำ
- 2.5 ^{ขั้น}ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล สรุปและรายงานผลการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 2.6 ผลที่ได้รับ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความเหมาะสมกับบริบท

<p>ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ข้อง - วิเคราะห์ สังเคราะห์ มาตรฐานการดำเนินงานที่ เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสำหรับการประเมินของหน่วยงานต่างๆ - สร้างเครื่องมือ (แบบสอบถาม) - เสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไข - เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ และ หาค่าIOC - ปรึกษากรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ปรับปรุงแก้ไข - จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ - เก็บรวบรวมข้อมูล - ตรวจสอบ/ยืนยันความถูกต้องของข้อมูล - วิเคราะห์ข้อมูล แปลผล - สรุปผลการวิจัย 	→	<p>ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่ข้อง - สร้างเครื่องมือ(แบบสัมภาษณ์กลุ่ม) - ประชุมเชิงปฏิบัติการ - พัฒนาโดยกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ AIC ประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1) ขั้นตอนการสร้างความรู้ (A) 2) ขั้นตอนการสร้างแนวการพัฒนา (I) 3) ขั้นตอนการสร้างแนวปฏิบัติ (C) - นำสู่การปฏิบัติ เป็นการลงมือปฏิบัติกิจกรรม/โครงการ - การติดตามและประเมินผล - สรุปผลการวิจัย
<p>สภาพปัจจุบัน ปัญหา และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</p>		<p>คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความเหมาะสมกับบริบท</p>

แผนภูมิที่ 6 สรุปขั้นตอนการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านโนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีสร้างและตรวจสอบคุณภาพ มีการดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสอบถาม เพื่อทราบสภาพปัจจุบัน ปัญหา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม จากแนวคิด ทฤษฎี เพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม

1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์รูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดของ บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ (2543 : 54 - 58) และ สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 31 - 33)

1.3 สร้างแบบสอบถาม ตามขอบข่ายเนื้อหาและหลักการสร้างที่ศึกษาให้ครอบคลุมขอบเขตการวิจัย

1.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามข้อเสนอแนะคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้อง ความเหมาะสม และครอบคลุมด้านเนื้อหาของเครื่องมือ โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับ องค์ประกอบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากนั้น หาคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นรายชื่อ แล้วหาค่าเฉลี่ยเพื่อวัดดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 220)

1.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

1.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. แบบสัมภาษณ์กลุ่ม เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์กลุ่ม เกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีวิธีการสร้าง ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วม จากแนวคิด ทฤษฎี เพื่อกำหนดขอบข่ายเนื้อหาในการสร้างแบบสัมภาษณ์กลุ่ม

2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์รูปแบบ และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากหนังสือการวิจัยเบื้องต้น ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 78-80)

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์กลุ่ม ตามขอบข่ายเนื้อหาและหลักการสร้างที่ศึกษาให้ครอบคลุมขอบเขตการวิจัย

2.4 สร้างแบบสัมภาษณ์กลุ่มฉบับร่าง เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์กลุ่มที่สร้างขึ้น ตามข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ ด้าน ความถูกต้อง ความเหมาะสม

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์กลุ่มตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้ว นำไปเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.7 นำแบบสัมภาษณ์กลุ่มที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมประชุม ซึ่งมีวิธีการสร้างตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากแนวคิด ทฤษฎี เพื่อกำหนด ขอบข่ายเนื้อหาในการสร้างแบบสังเกต

3.2 ศึกษาหลักเกณฑ์รูปแบบ และวิธีการสังเกต ตามแนวคิดของ บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ (2543 : 54 - 58) และสมนึก ภัททินธิณี (2546 : 31 -33)

3.3 สร้างแบบสังเกต ตามขอบข่ายเนื้อหาและหลักการสร้างที่ศึกษาให้ ครอบคลุมขอบเขตการวิจัย

3.4 สร้างแบบสังเกตฉบับร่างเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ

3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตที่สร้างขึ้น ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ ด้านความถูกต้อง ความ เหมาะสม

3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปเสนอ ต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.7 นำแบบสังเกตที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ว่าข้อมูลที่ได้เพียงพอหรือยัง ข้อมูลตอบปัญหาในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้หรือไม่ และเป็นข้อมูลที่แท้จริงหรือไม่ ผู้วิจัยประยุกต์การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) (Denzin, 1970 ; อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช. 2547 : 129 - 130)

1.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการตรวจสอบแหล่งข้อมูลว่าข้อมูลที่แตกต่างด้านเวลา สถานที่ และบุคคลทำให้ข้อมูลเปลี่ยนไปหรือไม่

1.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) ตรวจสอบว่าในกรณีที่ไม่น่าสนใจในตัวผู้วิจัย ผู้วิจัยทำการเปลี่ยนผู้สังเกตแทนที่จะใช้ผู้วิจัยคนเดียวตลอด อาจเป็นผู้ดูแลเด็กผู้ร่วมวิจัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นผู้สังเกตเพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้เหมือนกันหรือไม่

1.3 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่มีการใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีที่ต่างกันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน คือการสังเกต การสัมภาษณ์กลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสาร

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) ซึ่งเป็นกรวิจัยเชิงคุณภาพผสมกับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้แบบอุปนัย (Analytic Induction) (สุภางค์ จันทวานิช. 2547 : 131) กล่าวคือ เป็นการสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่ผู้วิจัยและผู้ดูแลเด็ก เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามตลอดเวลาในการวิจัย

2.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การพรรณาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ เช่น ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วทำการแปลผลการเทียบเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

2.2.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

ระดับการมีส่วนร่วม	มากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม	มาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม	ปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม	น้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม	น้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน

2.2.2 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ แล้วเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. ร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)